

צ'ון תורני שכונ'י

בעזה"י אֵלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁל תְּנַדְדוּ

גליון 672

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פנתח האה

ממצות הביכורים אפשר ללמוד כמה חשובה ההכנה לראש השנה. ישנו סיפור מזמן שביית המקדש היה קיים, זקן אחד, תלמיד חכם, שישב ועסק בתורה כל היום. גר ביריחו והיה לו חבל על זמן ביטול תורה. לכן הוא שלח את בנו שייעלו במקומו לירושלים. וכך הוא נהג במשך כל השנים. ילדיו שעלו במקומו לירושלים, חזרו תמיד וסיפרו לו איזה השראה יש בבית המקדש, איזה קדושה, איזה טהרה, איזה פאר ויופי. עד שיום אחד התעורר בו רצון גדול לעלות גם הוא לירושלים. בפעם הבאה השאיר את בנו ללמוד תורה והלך לבדו. הוא לא הכיר את הדרך מיריחו לירושלים, לכן שאל אנשים. אמרו לו, מה? אתה כזה זקן ולא יודע את הדרך לירושלים? נתנו לו מכות. כך היה בכל פעם ששאל, החליט הזקן לא לשאול יותר אלא פשוט ללכת אחרי האנשים עם הבהמות. כשהגיע לירושלים, שאל היכן בית המקדש, ושוב חזר הסיפור, ושוב הוא קיבל צעקות ומכות. כשכבר הגיע סוף סוף לבית המקדש, ניגש לכהן ושאל אותו היכן זה בית המקדש? אמר לו הכהן, שוטה שכמוך אתה כבר נמצא בבית המקדש ואתה לא מרגיש את הקדושה פה? הפרשה אומרת לנו, "וְהָיָה, כִּי-תָבֹא אֶל-הָאָרֶץ", תעשה ביכורים, תכין את הפרי, תכין את הטנא, תעשה את ההכנות והמסע, ואז כשתבוא אל הכהן אתה תרגיש את המעמד, תרגיש את הקדושה. ככה זה גם מי שעושה את ההכנה לראש השנה. יהודי לפני ראש השנה עושה חשבון נפש, מכין את עצמו לרגע הגדול, לעמוד בפני בורא עולם. אם הוא לא מכין את עצמו אז איך יבין וירגיש את גודל המעמד, בשבילו זאת תהיה עוד תפילה, סעודה חגיגית ולא יותר. אנו חייבים להתעורר ולהרגיש את הקדושה של הימים הקרובים, כי כשרגע האמת מגיע הוא חולף כהרף עין!

שבת שלום

שמשון אליעזר פוקס

"לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי"

בספר "תורות ועובדות מבית רבותינו" מספר, שכשהזדמן האדמו"ר מסאטמאר זצ"ל לבקר את האדמו"ר מוויז'ניץ זצ"ל בגרוסורדיין, אמר לו האדמו"ר מוויז'ניץ בשם ה"קדושת לוי" מברדיטשוב, שפירש את מילות התפילה: "כי זוכר כל הנשכחות אתה הוא מעולם", שהקב"ה זוכר את כל מה שאדם שוכח, הן במצוות והן בעבירות, ובהתאם לכך משלם שכר או מעניש. כלומר, אם אדם עושה מצוה וכתוצאה מכך מחזיק מעצמו ומתגאה, הקב"ה שוכח לו את אותה מצוה. ולהיפך, אם אדם עושה עבירה, חלילה, וזוכר אותה ויודע שצריך לתקן את מה שעשה בבחינת "וחטאתי נגדי תמיד", אזי ה' שוכח מהעבירה. מה שאין כן, אם כשעושה מצוה שוכח ממנה תיכף ומיד ויודע שאין לו במה להתגאות, כי כמה שיעשה, עדיין לא יצא ידי חובתו - אז ה' זוכר את המצווה.

ענה לו האדמו"ר מסאטמאר זצ"ל, שעל פי הדברים הנ"ל נתן לפרש מקרא קודש שלפנינו: "לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי". ולכאורה קשה, איזה מין וידוי זה, הרי אומר כאן רק דברים טובים על עצמו, "עשיתי ככל אשר צויתני" וגו', ובמידוי הרי צריך לומר שעשה דברים לא טובים! אלא, שהוידוי הוא על "ולא שכחתי" – אמנם עשיתי רק דברים טובים, אבל לא שכחתי מהם, וכשעושים דברים טובים צריכים תיכף לשכוח מהם ולא להחזיק לעצמו טובה על עשייתם.

זמנך השבת
הדלקת נרות
מוצאי שבת
7:21
6:23
נא לשכור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
7:57

אָהַל הַהֵלֶלֶה

נוהגים לאכול בימי ראש השנה, בשמן ודברים מתוקים, ככתוב בספר נחמיה "לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו, כי קדוש היום לאדונינו". ואין מתענים כלל בראש השנה, ומכל מקום לא יאכלו כל שבעים, למען לא יקלו ראשם ותהי יראת ה' על פניהם.

יש נוהגים בשעת ברכת המוציא לטבל הפת בדבש או בסוכר. וכתב בספר כף החיים שיטבל הפת גם במלח כמנהגו בכל השנה.

יש נוהגים שלא לאכול אגוזים בראש השנה. משום שאגוז גימטריא חטא (בלא אל"ף).

על פי הקבלה נוהגים שלא לאכול ענבים שחורים בראש השנה, ודווקא שחורים, אבל לבנים (כלומר ירוקים), מותר, ואדרבא סימן טוב הם.

יש נוהגים שלא לאכול בראש השנה מאכל מריר או חמוץ או חריף, וכן כתוב בתשובות הגאונים שלא לאכול מאכל חריף.

נהגו שלא לישון ביום ראש השנה, (שינת צהרים וכד'), שאין זה נאה לישון ביום שבו ספרי חיים וספרי מתים לפניו נפתחים. ואמרו בתלמוד ירושלמי שהישן בראש השנה גורם לכך שמזלו ישן. ולכן ישתדל כל אדם לקום בימי ראש השנה בעלות השחר, ולכל הפחות עם הנץ החמה, ויתכונן לתפילה בכונה כראוי. ואם הוא עייף ומוכרח לישון, מותר לישון אחר חצות היום. וכן כתב רבנו חיים ויטאל, שרבו האר"י ז"ל נהג לישון בראש השנה אחר חצות היום.

כתב רבנו יוסף חיים זצ"ל בספר בן איש חי, שיזהר אדם שלא יבא לידי כעס בראש השנה, שמלבד האיסור לכעוס בכל השנה, אין זה סימן טוב לאדם להיות כעוס בימים אלו, ויזהר שלא יכעס אפילו בליבו.

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

שואל ר' מאיר שפירא מלובלין, ראש ישיבת חכמי לובלין זצ"ל למה נסמכה פרשת הערכים לפרשת הקללות? ועונה: כאשר אדם שומע את פרשת התוכחות והקללות עלול הוא להיתפס לחלישות הדעת ולייאוש ויחשוב בלבו: הוא לא שווה כלום, מה אני שווה, כולי מלא חטאים! אומר ר' מאיר שפירא: "לפיכך, סמכה התורה לפרשת הקללות את פרשת הערכים, כדי לעודד לבבות יהודים" - לומר להם: יהודי, גם אם אתה מחשיב את עצמך לרשע, או אחרים אומרים שאתה רשע, בכל מצב, בכל דרגה - אתה יהודי, אתה חביב, אתה בן להקב"ה, כמו שאומרים: "בְּיָנִים אֲתָם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם!" בן שחטא גם הוא נחשב לבן, יש לו גם ציאנס! ממשיך ואומר רבי מאיר שפירא: "בכל מצב ומצב ובכל דרגה ודרגה הוא יהודי" - היהודי הכי פשוט שווה יותר מהגוי הכי גדול, על זה אנחנו מברכים כל יום: "בְּרוּךְ אַתָּה ה' ... שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי וְלֹאִיזָה גוֹי? לְנִיְקוּלָאִי? לְגוֹרְגִי? לְפִלְאֲלַחִים אֹקְרָאִינִים?! יְהוּדִי הֲכִי פְשׁוּט אֹמֵר "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי" - שלא עשני בוש, שלא עשני צ'רצייל.. כי אני יהודי, יש לי תרי"ג מצוות. "לכן הסמיכה התורה פרשת הערכים לפרשת הקללות, שכל יהודי יִרְאֶה שִׁישׁ לוֹ עֵרֶךְ, שֵׁלָא הוּא שׁוּוה סְמֵרְטוּט. ומהו הערך? שיתקיים כופר נפשו לה'. ומה זה "כופר נפשו"? קצת כניעה לה'.

אברך אחד שהייתה לו אזכרה/יארצייט לאביו המנוח, בשבוע של פרשת כי תבוא. הוא ניגש לבית הכנסת וביקש מהאחראי לאפשר לו עלייה לתורה. לאחר שזה בדק ברשומות המתפללים, התברר כי כל העליות תפוסות למעט זו של הקללות. כדרכו של אברך כשלא ידע מה לעשות הלך לשאול את הרב. הוא ניגש למקובל הצדיק רבי חיים אריה ארלנגר זצ"ל לאחר ששטח את התלבטותו שאל אותו הרב: "האם הנך מפחד לעלות?" השיב האברך: "לא! שומר מצווה לא ידע דבר..." פסק לו הרב לעלות לתורה בעלייה של הקללות. לאחר שכיד את זכרו של אביו ועלה לתורה. הגיע מכתב מחו"ל בו נאמר לו כי אח של אביו המנוח הוריש לו עסקים וקרקעות בשווי כולל של כחמישים מליון דולר. הוא מיד טס לחו"ל, שהה שם כ-חמש שנים וחזר כעשיר גדול מאד. כשהוא במכונית הפאר שלו נפנה מיד לביתו של הרב ובשמחה קרא לעברו: "מורי ורבי הבט! עליתי לקללות ושום דבר לא קרה לי... ונהפוך הוא - אני איש עסקים מצליח ובחמש שנים האחרונות הכפלתי את כספי הירושה"... הביט בו רבי חיים אריה ברחמים קם ממקומו ואמר: האינך רואה?! כל הקללות נתקיימו בך! הפכת מאברך לאיש עסקים - הפסדת את כל עולמך"!!!... זו ראייה אמיתית של צדיק וקדוש...

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

"ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלוקיך"

צלילי התזמורת מתנגנים בנעימה שקטה אך עליזה, משתלבים בשולחנות הערוכים כל טוב. המחוננים מסתובבים נרגשים בין האורחים הרבים ומחליפים לחיצות ידיים חמות. יושב לו ראובן – שכן של הורי החתן – באחד השולחנות הצדדיים באולם השמחות. לעת עתה השולחנות עדיין ריקים בחציים, ודאי יתמלאו הם בזמן הקרוב. ראובן אינו מכיר איש מבין הסועדים, ואשר על כן בוחר הוא לשבת לבדו בשולחן, וזאת בתקווה שבדקות הבאות ייכנסו שכניו ומכריו ויבואו לשבת עימו. מביט ראובן ימין ושמאל ומבטו נודד לכניסה לאולם בתקווה ובצפייה, אולי יזהה אי מי שיארח לו לחברה. עוברים רגעים מספר וכשהוא שולח שוב מבט חטוף לעבר הכניסה. הוא מבחין בדמות אצילית אפופת הוד נכנסת לאולם. ראובן מאמץ את עיניו. האמנם? היתכן? הייתכן שאין עיניו מטעות אותו, וברגע זה ממש נכנס לאולם אחד מצדיקי הדור?

הרי זהו ר' משה יעקב רביקוב זצוק"ל, המכונה בפי כל "הסנדלר". איככה זכו בעלי השמחה לארח בחתונתם צדיק עצום שכזה המפורסם בברכותיו, בגאונותו בתורה, ביראת השמים ובענוותנותו המופלגת? פליאתו של ראובן הופכת לתדהמה של ממש, כשהוא רואה ש"הסנדלר" מתקרב ופוסע דווקא לעבר שולחנו הוא. ראובן קופא לרגע על מקומו, לא יודע נפשו ומרגיש פעימות לב מואצות, כשר' משה יעקב ה"סנדלר" מתיישב לא פחות ולא יותר דווקא לידו! איך, איך זוכה הוא בזכות שכזו, שגדול הדור, צדיק שכזה יושב לידו? ראובן מתעשת מיד ומחליט על אתר שהזדמנות פז שכזו אסור להחמיץ. הוא מוכרח לנצל רגעים מרוממים אלו ולשמוע דבר מה מפי הצדיק. "בבקשה כבוד הרב", פונה ראובן בקול רועד לד' משה יעקב. "אני רוצה לנצל הזדמנות זו, שבה אני יושב ליד כבוד הרב. אנא, בבקשה, יגיד לי הרב "וורט" קצר, איזה דבר תורה, חיזוק שאוכל לקחת עימי ימים יבואו. תקופה לא קלה ל"ע שוררת עתה בביתי, זקוק אני עד מאוד לדברי חיזוק מהרב, ישיבו נפשי". מסתכל ר' משה יעקב בבוניו ומבט חודר לו, עמוק. שותק לרגעים ואז שואל הוא בתמיהה עצומה ובמעין תוכחה: "מה? דברי חיזוק אתה מבקש? היודע אתה שבעיירת הולדתי היה יהודי שהיה מוכן לשלם אלפי רובלים רק כדי לראות אותי. ואתה, אצלך זה כלום?" כעת היה ראובן מבולבל ונסער לחלוטין. והרי ידוע הסנדלר בענוותנותו המופלאה, שאין לה אה אה ורע, פשטותו היתה לשם דבר ומידותיו הנאצלות היו מושא להערצה. אך בטרם היה סיפק בידו של ראובן לשאול דבר מה, חזר ר' משה יעקב והפעם בקול רם יותר: "השומע אתה? בעיירת הולדתי היה יהודי, שהיה מוכן לשלם אלפי רובלים רק כדי לראות אותי ואתה לכלום נחשב הדבר בעיניך?" ואז, מניח ר' משה יעקב יד רכה על כתפו של ראובן, מביט בו בעיניו הטובות, המלאות ים של טוהר וזכות ומסביר: "כן בעיר הולדתי היה יהודי עיוור... יהודי זה היה מוכן לשלם אלפי רובלים רק כדי לראות אותי, או כל אדם אחר. היה מוכן להזיל הון מכספו כדי להשיב את האור לעיניו. ואתה ידידי, מתנת הראייה שהעניק לך הבורא, לכלום היא בעיניך? האם היום כבר הודית לבוראך על מצלמה מופלאה זו שראייה שמה? כבר שרת שיר תודה לאביך שבשמיים ויצאת בריקוד על האוצר שברשותך?" "דע לך", מנמיך את קולו כממתיק סוד,

"אם ברצונך לחיות חיים מלאי אושר ושמחה, זכור תמיד להודות לה' על המתנות הפשוטות, לכאורה, שהוא מעניק לך. על החיים, על הבריאות ועל אינספור טובות וחסדים. לאחר הודיה שכזו תחוש נינוח, רגוע, שמח ומאושר ותוכל להתמודד טוב יותר עם מצוקות העיתים". לוחץ ר' משה יעקב את ידו של ראובן בחמימות, מקווה שדבריו הותירו רושם על בן שיחו ובענוותנותו האופיינית יוצא מן האולם, מותר אחריו את ראובן מחויך, נושא עיניו לשמיים ולוחש: "תודה". לו נשכיל ונבין זאת, ונודה למי שאמר והיה העולם על כל הטובה, שמרעיף עלינו בכל צעד ושעל. עד כמה בורא העולם מרבה בטובתנו. עד כמה לא מובנים מאליהם הבריאות, הפרנסה, המשפחה וכל מה שעוטר אותנו. על הצורך האמיתי להתבונן בכל הטוב שגמל וגומל עימנו הקדוש ברוך הוא בכל צעד ושעל. (עלון פניני עין חמד)

פעם ניגש לרבי הצמח צדק, יהודי שהיה צריך לעמוד במשפט מול הפריץ, היהודי היה מוטרד מאד מהמשפט, וניגש להתייעץ עם הרבי, כיצד עליו להתמודד במשפט הקשה. הרבי הציע לו כיצד להציג את עמדותיו, אך היהודי עדיין לא נרגע, ושאל את הרבי מה עליו לענות אם הפריץ יטען טענה נוספת. ענה לו הרבי גם על כך. אך היהודי המשיך להעלות עוד ועוד טענות אפשריות מצד הפריץ והרבי ענה לו בסבלנות, אך נראה שבמוחו של היהודי צפו עוד אפשרויות והרבי עונה לו על כולם. עד שבשלב מסוים, הרבי עצר אותו ואמר: "אל דאגה יהודי, הפריץ אינו מתפלל תפילת שמונה עשרה ואין לו זמן לחשוב על כל כך הרבה טענות."

קצת מאתנו

ועל עניין סמיכות הפרשיות, אביא בפניכם את דברי הגאון ר' דוד יונגרייז זצ"ל אב"ד העדה החרדית בירושלים, הגמרא בערכים דף ה' ע"ב אומרת: כל פרשת הערכים קשורה רק ליהודים. רק אם אתה יהודי, אתה יכול לתת ערך עצמך כופר נפש. אין דין הערכים בגויים. שואל ר' דוד יונגרייז זצ"ל: למה גוי לא יכול לתת ערך נפשו? למה רק עם ישראל? ועונה: "הנה, דין ערכים" - כופר נפש - "שייך רק במקום שאין ערך דמים" - שאדם לא שווה כלום. במבט של העולם מה נקרא אדם שווה? אדם שיכול לרוץ, זה אדם שיכול לעבוד, זה אדם שיש לו שרירים וכו'. אומר רב דוד יונגרייז, זה שונה לגמרי מדברי הגמרא: "דין ערכים שייך אף במקום שאין ערך דמים לאדם" - גם אם האדם נכה, גם אם הוא תשוש או זקן גם אם הוא על כסא גלגלים, גם אם אין לו שום ערך גופני, פיזי, בכל זאת, יש לו ערך! איך? אומר רב דוד יונגרייז: "הייסורין ופחיתות ערך הגוף היהודי אינם מפחיתים מערכו הסגולי" - אין ערך היהודי בכוחו הפיזי בכושרו הגופני, כי זה, אין לו למוכה שחין, אין לו לעיוור ואין למי שאינו שומע, או לחולני שחיי תלויים על בלימה, אבל מבחינת התורה לכל אלו יש ערך בדיוק כמו לגיבור הכי גדול. למה? "כי ערכו של היהודי הוא ברוחניותו, בקדושתו, בטהרתו, בכניעתו לבורא יתברך. ערכו של היהודי זה במחשבות הטהורות שלו, בכוננתו הטהורה, במצוות שהוא עושה בין אדם לחברו, בעזרה לזולת, בכיבוד אב ואם שלו - זה ערכו של היהודי ובשביל זה לא צריך כוחות פיזיים. ואם כן, תכליתם של הייסורים והקללות אינם אלא לעוררו ולהכניעו, או חלילה למרק על עוונותיו ולכפר על חטאיו. ייסורין, אין ערכו של האדם יורד בגללם, כי כל עוד נשמתו באפו הוא צדיק, אדרבא ככל שרבים ייסוריו של האדם היהודי ואינו מתריס כלפי שמיא, כלפי בוראו, באותה מידה מזדככת נשמתו וגדל ערך נשמתו - "לב־נִשְׁפָּר וְנִדְּכָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה". - ואם יש לו שברון לב רוחני? בכל זאת, לא תבוזה. ואולם, כל זה לגבי אדם מישראל שהערך ביהדות, הרוח, המעשים טובים, המחשבה על הזולת! אבל אצל הגויים, כל ערכו של האדם נקבע על פי חשיבות ערך כח גופו, בריאותו, חזקו, כושרו, אתלטיותו, כמה מדליות זהב, כסף וארד, הוא השיג - תרבות השרירים. שיהיה גבוה יותר, חזק יותר, לכל זה אין ערכים בתורת ישראל! לכח הגוף אין ערך בתורת ישראל. אומר רבי דוד יונגרייז: "לפיכך, סמכה התורה הקדושה פרשת ערכים לפרשת הקללות להשמיענו דברי עידוד ונחמה, דברי פיוס ותקוה שכל הקללות הבאות רחמנא ליצלן על עם ישראל, עם קדושים, לטובתם הם, כדי למרק עוונותיהם, לעוררם להיכנע ליוצרים, להשמיעם כי יש להם ערך" לומר ליהודי שגם אם מרחפות עליך קללות, גם לך נדמה שאבדה תקוותך, חס וחלילה, הערך שלך מבין 20 עד 60, הוא כמו הערך של משה רבינו" - משה רבינו אם יתן את ערכו, אז הוא יתן את אותו סכום כמוך, ואתה תיתן כמוהו! שמעתם? "עזרא הסופר תיקן להם לישראל להיות קוראים בפרשת התוכחות והקללות, כדי ש"תכלה שנה וקללותיה".

מה אנחנו למדים מזה? שהקללות לא באות לחסל אותנו, אלא לעורר אותנו. אדרבא, הקב"ה מחכה שנתבונן בטרם תבוא הקללה ונצא ידי חובתנו בשמיעת התוכחות ובכניעה לה' יתברך שלא נצטרך כדברי הזוהר את כל הקללות האלה בפועל. ואז ע"י ההתעוררות נזכה לתכלה השנה וקללותיה.

לרפואה שלימה
 סעיף אשר בן לאה הי"ו
 אורה בת סניורה הי"ו

 לבריאות ברכה והצלחה
 אליאן בת נעימה הי"ו
 וכל משפחתה א.מ.ן

שיעור בפרשת שבוע
 מהרב שמשון פוקס שליט"א
 כל יום חמישי
 מיד לאחר מנחה
 בביכנ"ס אור אבנר
 רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
 מנחה - בשעה 18:20

בית הכנסת
"עולי בבל"
 ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
 שחרית - 5:30 נץ
 מנין ב' - 7:30
 מנחה ערבית - 18:15
 שיעורי תורה מידי יום
 שעה לפני מנחה
 יום א' ב' ה'
 רב בית הכנסת
 הרב יהונתן אמדדי שליט"א
 יום ג'
 הרב שמשון פוקס שליט"א
 יום ד'
 הרב נאור דרשני שליט"א
 יום ה' -
 הרב רפאל עגיב שליט"א
 בשעה 19:30
 "יש קונה עולמו בשעה אחת"
שימו לב

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
 לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
 אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
 דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
 דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו
 שאול סאלם בן נגיט ומשפ' הי"ו
 טוביה שרבי בן נוימה ומשפ' הי"ו
 אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
 רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית 6:30
 מנחה וערבית (סמוכות) 18:20
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
 יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
 יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
 יום ג' - הרב רפאל עגיב שליט"א
 יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
 יום ה' - הרב שלום אטלן שליט"א

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
 ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00